

21.02x20.95	1/2	עמוד 26	כותרת - כלכליסט	25/06/2014	43059453-3
זיו האפט משרד רואי חשבו BDO - 1048380					

מתכוננים לדיווחי האחריות של הבנקים בישראל

מה הבנק חייב לנו

שישה בנקים – מספר שיא בישראל – יפרסמו דיווחי אחריות תאגידית ביולי. אלא שהם אינם מחויבים לדווח על נושאים חשובים כמו גובה העמלות, ויכולים להתמקד במיחזור ותרומות. סקר של BDO מסמן את הנושאים החשובים בדיווח חברתי של בנק

גדיר מהם הנושאים המהותיים של אותו ארגון, והוא אמור לדווח על הנושאים האלה ולתת מענה לשאלות הקשות. לקראת דיווחי האחריות התאגידית של הבנקים החליטו בפירמת BDO זיו האפט לעשות עבור הבנקים את העבודה שלהם ולערוך סקר (במימון משותף עם בנק הפועלים) שיבודק מהם הנושאים המהותיים לדיווחי אחריות תאגידית עבור בנק. הממצאים מעלים על סדר היום שורה של נושאים מעניינים, כמו היחס של החברה לספקים, ומורידים נושאים שבעבר היו פופולריים מאוד לדיווח כמו תרומות ואיכות סביבה (רי ברור שההשפעה הסביבתית של הבנק זניחה בכל מקרה).

הסקר בוצע בקרב 14 נציגים שאמור רים לייצג את הקהלים השונים הרלבנטיים לבנק. השתתפו בו מנכ"ל מעלה מומו מהרב וטליה אהרונ, מייסדת מעלה וחברת המועצה העולמית של GRI, כנציגי קהילת האחריות התאגידית. כנציגת שרשרת האספקה השיתופית דפנה ארד גוברין, סמנכ"לית אחריות תאגידית בחברת G4S (השמי"ר). כנציגי החברה האזרחית השתתפו נאור ירושלמי, מנכ"ל חיים וסביבה, ארגון הגג של ארגונים הסביבה בישראל; וכן שרי נוריאל, מנכ"לית ציונות 2000. כנציגי הלקוחות השתתפו רונן רגב כפיר, משנה למנכ"ל ומנהל המחקר

סיה בדיווחים אכן על דעתו, אבל לא קיבלנו תשובה.

הדיווחים מתמקדים בנושאים שוליים

הבעיה המרכזית בדיווחי אחריות תאגידית לאורך השנים – פרט לכמור תם הרלה – היתה תשומת הלב הנמור כה שזכו לה. ייתכנו סיבות רבות לכך, אבל נראה כי אחת הסיבות המרכזיות לחוסר העניין ברו"חות האלה היא שהם פשוט משעממים, הם לא מציגים מידע בנושאים שבאמת מטרידים את הציבור. הדיווחים של בנק הפועלים ובנק לאומי שנותחו במדור זה בעבר כללו פרקים נרחבים על איכות הסביבה, תרומה לקהילה, תוכניות להעשרת עובדים ונושאים נוספים שמעניינים את לקוחות הבנק פחות מאשר, למשל, גובה העמלות והשקיפות שלהן.

למעשה, מעטים הארגונים בישראל שפעלו לפי המודל שאמור לעמוד בבסיס הדיווח. דיווח על אחריות תאגידית אמור להיות סיום של תהליך, שמתחיל בכך שהארגון פונה אל מחזיקי העניין שלו – עובדים, ספקים, בעלי מניות, לקוחות, ציבור – ושואל אותם מה מעניין אותם לדעת על תחומי הפעילות של הארגון ומה הנושאים שמטרידים אותם. תהליך זה אמור לה-

**דיווחי בנק הפועלים
ובנק לאומי בעבר כללו
פרקים נרחבים על איכות
סביבה, תרומה לקהילה
ותוכניות להעשרת
עובדים, ונושאים נוספים
שמעניינים פחות את
לקוחות הבנק**

עד סוף יולי. לשם השוואה, מתחילת השנה יצאו רק שישה דו"חות אחריות תאגידית במשק כולו, ומתוכם רק אחד עמד ברמת הדיווח A של ארגון GRI, הארגון המקובל בעולם כיום לסטנדרטיזציה של הדיווחים האלה, כך שמדובר בלא פחות מהכפלה של כמות הדיווחים הכללית במשק.

שתי הקבוצות שלא מתכננות לדווח ביולי הן בנק דקסיה, שטוען כי אין לו צורך בדיווח כזה שכן החברה-האם העולמית שלו מרווחת; ובנק הפועלים, שמפרסם דיווח אחריות תאגידית בכל שנה וכבר הציג לציבור את הדו"ח שלו ל-2012. פנינו לבנק ישראל כדי לוודא שחוסר ההשתתפות של הפועלים ורק-

גיל קליאן

באדיבות בנק ישראל והפיקוח על הבנקים, בחודש הבא עומד להתחולל רני סנס בדיווחי האחריות התאגידית בישראל. אחרי שהחברות הישראליות לא הצטיינו עד כה (בלשון המעטה) במסירת מידע וולרי נטרי לציבור על ההשפעות החברתיות והסביבתיות של פעילותן במסגרת דו"ח אחריות תאגידית בעל פרמטרים כמור תיים ברורים ובנייה-שוואה – לראשונה בישראל עומד רגולטור להכריח את החברות שתחת פיקוחו לפרסם מידע שכזה. הרגולטור המדובר הוא הפיקוח על הבנקים, שבחודש מאוקטובר 2011 חייב את הבנקים בישראל למסור עד סוף יולי 2014 דו"ח אחריות תאגידית שיסכם את פעילות הבנק בשנים 2012-2013. שמונה קבוצות חייבות בדיווח – הפועלים ולאומי שפרסמו עד היום מרצונן מידע כזה, בנק דיסקונט שהיה חלוץ הדיווחים האלה בישראל מבין הבנקים אך לא פרסם דיווח כזה מאז 2010, והקבוצות שמעולם לא פרסמו דו"ח כזה: מזרחי טפחות, הבינלאומי, אגוד, ירושלים ודקסיה.

מבדיקת "כלכליסט" עולה כי לפחות שש קבוצות כבר מסיימות את הדיווחים שלהן, דיווחים שמתוכננים להתפרסם

15.76x23.13	2/2	עמוד 27	כלכלי סט - כותרת	25/06/2014	43059463-4
זיו האפט משרד רואי חשבו BDO - 1048380					

מה חשוב בדיווח אחריות של בנק

הפרמטרים העיקריים שצריכים להופיע בדו"חות האחריות התאגידית של הבנקים בישראל

בפרק הספקים הבנק צריך לפרט כיצד התמודד עם ספקים שלא עמדו בתנאים של הבנק, וכיצד הוא פועל לתעדוף רכש מקומי והעצמת ספקים, לנקוב בכמות ושיעור עובדי הקבלן בארגון, ולבצע השוואה בתנאי ההעסקה בין אותם עובדים לבין שאר עובדי הבנק. על הבנק להצהיר כי הוא נמנע מתרומות לגורמים פוליטיים, וכן לתת דיווח ספציפי על סנקציות וקנסות שהתקבלו בבנק בתקופת הדיווח. לבסוף, תוצאות הסקר מביאות מספרים ספציפיים שיש לנקוב בהם במסגרת הדו"ח: מספר תלונות שהתקבלו בנושאי אתיקה, מספר מקרי שחיתות שהתגלו בבנק, שיעור הרכש המקומי מכלל הרכש של הבנק, כמות עובדי הקבלן שמועסקים בבנק, שיעור הנשים והאוכלוסיות המוחלשות שמועסקות בבנק ופערי שכר בין אוכלוסיות שונות בבנק.

חשיבות נמוכה	חשיבות בינונית	חשיבות גבוהה
צינת לחוק יחסי הנהלה-עובדים הכשרה מקצועית ופיתוח עובדים איכות הסביבה	שיתוף מחזיקי עניין ודיאלוג עםם* סביבת עבודה: פרופיל תגמול ורווחה השתתפות במדיניות ציבורית וחשיפה פוליטית השקעה חברתית (תרומות)	תמחור הוגן ומניעת פגיעה בלקוח אתיקה ומניעת שחיתות שילוב אחריות תאגידית ברכש, בדגש על עובדי קבלן* גיוון תעסוקתי (העסקת נשים ומיעוטים)

השוואה נכונה תבטיח תחרות

השאלה אם הבנקים יבחרו לאמץ את תקנות הדיווח האלה היא קריטית. בנק ישראל לא מחייב את הבנקים בפורמט דיווח אחיד (לעת עתה), ואם הבנקים לא יתחייבו למערכת סטנדרטים חיצונית כמו זו של ה-GRI, יהיה קשה עד בלתי אפשרי לאפיין מתוך הדיווחים איזה בנק הגיע להישגים טובים יותר ואיזה פחות. לברי יונתן מנחין, ראש הקבוצה לאחריות תאגידית וקיימות ב-BDO **זיו האפט**, "אני מניח שדו"חות האחריות התאגידית של הבנקים יאפשרו השוואה במרבית הנושאים. אבל המפקח על הבנקים לא הגדיר את תקן הדיווח המחייב ואת רמת השקיפות הנדרשת, כך שיש אפשרות לשונוות בתכנים". ללא דיווח אחיד וברור, יהיה קשה מאוד להניע תחרות בין הבנקים על השפעה חברתית חיובית – וזו תחרות שכולנו יכולים ליהנות ממנה.

מקור: מחקר BDO זיו האפט

*נושאים ייחודיים לישראל

צריכת חשמל ומים בסניפים ונסיעת העובדים, אך בעיקר שורה של פרמטרים כמותיים ברורים על ההשפעה החברתית של הבנק.

יש עוד כמה סעיפים שנדרשים מהבנק לפי הסקר, ולא בטוח שלבנקים יהיה נוח לתת עליהם גילוי. למשל, מקרים של ניהול סיכונים שגוי בבנק, ודברים שהבנק למד ממקרים אלה (בצורה שקופה כדי שגופים אחרים גם יוכלו ללמוד מהמקרה) הצגת תהליכים ברורים של פישוט מידע פיננסי ללקוחות, את מדיניות שכר הבכירים וכיצד היא משתלבת בתפיסת האחריות התאגידית של הבנק; פירוט על מקרי שחיתות והפרה של הקוד האתי (אם היו), ופירוט כיצד הבנק התמודד עם מקרים אלה.

בארגון אמון הציבור; וחגית אלפנדר, מנהלת המחלקה הסביבתית של אמון הציבור, לצד אורן הרמב"ם, ראש המחלקה הכלכלית בהתאחדות התעשיינים. אותם נציגים סימנו 19 נושאים מהותיים לבנק. מדובר בנושאים רבים יותר מאלה שמופו על ידי ארגון GRI העולמי למגזר הפיננסי – בישראל נוספו נושאים של שרשרת אספקה ודיאלוג ושיתוף של מחזיקי עניין.

השפעה חברתית חשובה מסביבתית

ניתוח של תוצאות הסקר מעלה כי דו"ח אחריות תאגידית שנותן מענה על הנושאים המהותיים יכלול אמנם גילוי מסוים על תרומות ואיכות סביבה (כמו